

Kasteel Keppel is een kasteel in het stadje Laag-Keppel in de gemeente Bronckhorst. Het kasteel staat op een eiland tussen twee takken van de Oude IJssel. Op de fundamenten werd het huidige gebouw (nadat het verwoest werd in 1582) in de 17e eeuw weer herbouwd.

Bouwgeschiedenis

Rondom de middeleeuwse donjon (ca. 1300), ontstond een kasteel, dat tot de 16e eeuw niet veel veranderd zal zijn geweest. Na krijgsgeweld was het kasteel tussen 1582 en 1609 tot een ruïne vervallen en werd vanaf 1609 aan de herbouw begonnen. In 1612 kreeg de stadsbouwmeester Willem van Bommel uit Emmerik opdracht tot volledige herbouw van het kasteel. Hij gebruikte hierbij afbraakstenen op de nog staande muren. Na 1614 werd de indrukwekkende renaissance topgevel tegen de zijgevels van de poort geplaatst. Deze werkzaamheden waren omstreeks 1620 voltooid. Tussen 1740 en 1750 werd het complex aan de achterzijde uitgebreid door bouwmeester Gerrit Ravenschot. Hij leverde zijn werk op in 1750. In 1780 werd het poortgebouw ingrijpend veranderd. Ten slotte werd in 1850 de achterzijde de IJssel- en de zaalvleugel met elkaar verbonden waarmee de bouw uiteindelijk voltooid was.

Strijd

Kasteel Keppel ondervond tijdens de middeleeuwen veel krijgshandelingen. Vooral tijdens de Tachtigjarige Oorlog. In 1581 werd het kasteel belegerd en ingenomen door de Staatsen. Frederik van Pallandt, heer van Keppel, ondernam een maand later weer een tegenaanval en nam het kasteel opnieuw in. In september 1582 vielen de Staatsen voor de tweede keer aan. Dat moest behoedzaam gebeuren vanwege de grote hoeveelheden buskruit, en bestormden zij het kasteel op ouderwetse stijl waarbij het kasteel grondig verwoest werd. In 1665, na de herbouw, nam de Münsterse bisschop Bernhard von Galen (beter bekend als *Bommen Berend*) het kasteel in, ontruimde het kasteel in 1666 en liet toen de verdedigingswerken rond het kasteel ontmantelen. In 1672 richtte Lodewijk XIV het kasteel nog in als hoofdkwartier, maar er werd in datzelfde jaar veel schade aangebracht aan het kasteel door plunderende Franse en Münsterse troepen. Na de Hollandse Oorlog braken rustige tijden aan voor het kasteel.

Tegenwoordig.

Vanaf 1962 is het kasteel bezit van de Pallandt van Keppel Stichting, die het mogelijk heeft gemaakt om kasteel, huisraad en park bij elkaar te houden zodat het nog door de familie kan worden bewoond. Het kasteel is nooit verkocht, de huidige bewoners stammen af van de 14de-eeuwse bouwheer. Het kasteel ligt op een landgoed dat in de negentiende eeuw een omvang had van 1600 hectare en in de eenentwintigste eeuw nog 560 hectare groot is. Het bestaat deels uit bos en het omvat een aantal boerderijen, waaronder de **Goedenberg** en woonhuizen.

De huidige bewoners zijn de erfgenamen van Kasteel Keppel, barones en baron Van Lynden-Rutgers van Rozenburg. Hadden de voorouders van baron Van Lynden nog 36 man personeel, tegenwoordig moeten hij en zijn vrouw het met zijn tweetjes klaren om het 13.000 m² grote huishouden draaiende te houden. " Niet zo gek als je bedenkt dat Kasteel Keppel beschikt over 9 slaapkamers, 3 badkamers en 9 zitkamers. Bovendien ontbreekt het in een kasteel aan veel gemakken die wel te vinden zijn in een modern huis, zoals goede sanitaire voorzieningen, wasgelegenheden en verwarming. "Maar ik zie het ook als een voorrecht dat ik hier mag wonen", vervolgt Van Lynden. "Ik heb een sterke emotionele band met het erfgoed. Het is ook heel bijzonder, want wij stammen nog steeds af van degenen die het huis kort na 1300 hebben

gebouwd (het echtpaar Van Voorst-van Keppel, red.). De reden dat ik hier nu woon is omdat ik de oudste zoon ben. Ik moest wel.

Familiekleuren.

Reinhard Jan Christiaan baron van Pallandt zorgde ervoor dat voetbalclub Vitesse in ruil voor de sponsoring van het tenue, voor altijd in de kleuren van zijn familie zou spelen. En dat werd dus het zwart met geel van de familie Van Pallandt. Ook te zien aan dit vaandel bij een van de bijgebouwen.

Renovatie

Naast de dagelijkse besomeringen blijven de financiën nog wel de grootste zorg om het monument in goede staat te houden. "Een renovatie aan de stallen, vloeren, het schilder- of houtwerk kost zo twee miljoen euro. Ik heb het niet", zucht de baron. "Gelukkig is daar dan de stichting voor, maar die moet ook beheerd worden, anders is het geld zo op. Het huis permanent openstellen voor publiek is niet echt een optie, want daar komen ook weer zo veel dingen bij kijken: brandveiligheid, suppoosten, administratie en organisatie. Laat staan dat rolstoelgebruikers de trappen niet opkomen. Daarnaast is de inrichting niet bijzonder waardevol."

"Van de inboedel was na de Tweede Wereldoorlog weinig over. Het kasteel werd namelijk gevorderd door de Duitsers en gebruikt als militair hospitaal. Er stond een groot rood kruis op het dak waardoor het waarschijnlijk wel gespaard is gebleven voor bombardementen. Echter, uit voorzorg voor plunderingen heeft mijn grootmoeder al het zilver begraven in het bos en kaarten gemaakt van de ligplaats; zo veel stappen vanaf de grote eik enzovoort. Na de oorlog waren alle bomen echter gekapt en de mappen weinig waardevol. We hebben het zilver nooit meer teruggevonden."

De monumentale schouw in de grote zaal met het portret van Adriaan Werner des H.R. Rijksvrijheer van Pallandt. Bron foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Onbeschadigd

"Ook de spullen die in de gracht zijn gegooid, met het idee; die vissen we later wel weer op, zijn zo ver in de blubber weggezaakt, dat ze nooit meer boven water zijn gekomen. Het meest trieste is nog wel dat alle meubels en waardevolle schilderijen waren opgeslagen in een boerenschuur die tijdens een beschieting in brand is gevlogen. Het enige dat er onbeschadigd uitkwam is een houten kastdeurtje met schildering. Maar gelukkig was de enorme collectie familieportretten onaangetast. Die waren op zolder opgeslagen en daar is gek genoeg tijdens de oorlog niemand aangekomen!"

Het toegangshek met het familiewapen Van Pallandt dat gevierendeeld is met Van Keppel. Daar boven het helmteken van de Van Keppels, de zwaan.